

ת"פ 25661/06/14 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 25661-06-14 מדינת ישראל נ' פלוני
תיק חיצוני: 0-6300-20140-1810

בפני	כבוד השופטת דנה כהן-לקח
מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	פלוני

גזר דין

רקע

1. ביום 7.9.2014 הורשע הנאשם לפי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב-אישום מתוקן כדלקמן: תקיפת בת-זוג הגורמת חבלה של ממש לפי סעיף 382(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); וכן היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק.

כתב-האישום המתוקן מחזיק שני אישומים: בהתאם לאישום הראשון, ביום 6.6.2014 בשעה 23:30 התרחש ייכוך בין הנאשם לאשתו (להלן גם: המתלוננת) בביתם בירושלים, בעקבותיו הכה הנאשם את אשתו באמצעות ידיו בראשה, משך בשערה, הפיל אותה לרצפה והחל להטיח את ראשה ברצפה. כתוצאה ממעשיו של הנאשם, נגרם למתלוננת חתך בראשה באורך של 1 ס"מ. על-יסוד הודאת הנאשם בעובדות אלה, הוא הורשע בעבירה של תקיפת בת-זוג הגורמת חבלה של ממש. בהתאם לאישום השני, שלושה ימים לפני יום 7.6.2014, נמלטה המתלוננת מפני הנאשם, ונעלה עצמה באחד החדרים שבביתם. בתגובה, שבר הנאשם את הדלת ונכנס לחדר. על-יסוד הודאת הנאשם בעובדות אלה, הוא הורשע בעבירה של היזק בזדון.

2. במסגרת הסדר-הטיעון בין הצדדים לא הושגה הסכמה לעניין העונש, אולם הנאשם נשלח בהסכמה לשירות מבחן. בסופה של דרך, הוגשו לעיוני ארבעה תסקירים. כמו כן, הוגשה חוות-דעת של הממונה על עבודות השירות.

תסקירי שירות המבחן וחוות-דעת הממונה

3. **מהתסקיר הראשון** מיום 20.11.2014 עלה כי הנאשם הנו בן 36, נשוי ואב לארבעה ילדים בגילאים 3 עד 10. טרם מעצרו, עבד הנאשם כעצמאי בעבודות שיפוצים. הנאשם עצמו גדל בבית עם אווירת אלימות הדדית של אביו

עמוד 1

ואמו, ללא דמויות הוריות חיוביות עמן יכול היה להזדהות.

בכל הנוגע לעבירות נשוא התיק הנוכחי - שירות המבחן ציין במסגרת התסקיר הראשון כי הנאשם נטל אחריות חלקית לביצוע. הוא תיאר כי התנהגותו נבעה מחוסר שליטה מצדו להתמודד עם הכעס שחש כלפי אשתו כשלא נענתה לדרישותיו. לצד זאת, צוין כי הנאשם ניסה למזער ולטשטש את המעשים נשוא כתב-האישום, והחזיק בעמדה קורבנית. תסקיר שירות המבחן התייחס גם למידע שמסרה המתלוננת וכן מידע מגורמי רווחה. על-מנת שלא לחשוף את הדברים, אמנע מפירוט לגביהם.

התרשמות שירות המבחן אותה עת הייתה כי בני-הזוג חיים באווירת מתח תמידית, כאשר המגורים המשותפים של בני-הזוג עם אמו של הנאשם מובילים להגברת המתח. עוד התרשם שירות המבחן כי הנאשם בעל דימוי עצמי נמוך, נוקשה, כוחני וביקורתי, עם קווים אלימים באישיותו, קושי בוויסות רגשי, התנהגות אימפולסיבית ונטייה לאיבוד שליטה במצבים משבריים. להערכת שירות המבחן, הנאשם מחזיק בעמדה קורבנית ומתקשה בבחינה עצמית. לצד זאת, התרשם שירות המבחן כי להליכים המשפטיים, למעצר ולתנאי השחרור המגבילים (לרבות איזוק אלקטרוני) הייתה השפעה מרתיעה ומחדדת גבולות, וכי הנאשם גילה רצון להבנה מעמיקה יותר באשר לדפוסיו האלימים. בהתחשב בכך, המליץ שירות המבחן בסיום התסקיר הראשון על דחיית מועד הטיעונים לעונש, על-מנת לבחון את התאמת הנאשם לקבוצה טיפולית.

4. **בתסקיר השני** מיום 15.3.2015 דיווח שירות המבחן כי הנאשם שולב בקבוצה טיפולית בנושא שליטה בכעסים למטופלים המעורבים בעבירות אלימות כלפי בנות זוגן. אותה עת, היה הנאשם מצוי בשלב התחלתי בלבד של ההליך הטיפולי. עם זאת, צוין כי הנאשם ביטא מחויבות ונכונות להתמדה בתהליך הטיפולי.

נוכח שיתוף הפעולה עם שירות המבחן; נוכח ההשפעה המרתיעה ומחדדת הגבולות של המעצר ולאחר מכן השהייה בתנאי שחרור מגבילים שכללו איזוק אלקטרוני ומעצר בית מלא רחוק מאשתו ומילדיו; נוכח היותו של הנאשם דמות משמעותית בטיפול ובגידול של ילדיו; ונוכח התרשמות שירות המבחן כי שליחת הנאשם למאסר בפועל מאחורי סורג ובריאח עלולה לקטוע את התהליך החיובי שהחל בו - המליץ שירות המבחן על מאסר בפועל לתקופה קצרה לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר מותנה משמעותי, וכן צו מבחן להמשך התהליך הטיפולי.

5. **בתסקיר השלישי** מיום 9.6.2015 דיווח שירות המבחן כי הנאשם המשיך להשתלב בקבוצה הטיפולית בנושא שליטה בכעסים, שיתף פעולה באותה מסגרת, והצליח להכיר בחלקים הבעייתיים באישיותו. הנאשם ביטא מחויבות להתמדה בתהליך הטיפולי וכן הביע רצון להתערבות טיפולית מעמיקה. הנאשם מסר לשירות המבחן כי כיום הוא עורך חשבון נפש בדבר דפוסי התנהגותו הבעייתיים, מבין כי התנהג בכוונות ובשתלטנות ביחסיו עם אשתו, ומנסה לשנות זאת. הנאשם אף שיתף את שירות המבחן כי לאחרונה אשתו החלה לעבוד כסייעת בגן וכי הוא לא התנגד לכך ועודד אותה להמשיך בעבודתה. לצד זאת, הנאשם מסר כי בשל ריחוקו מהבית בהתאם לתנאי השחרור המגבילים בהם היה מצוי באותו שלב, הקשר עם אשתו רופף. הנאשם ביקש לחזור ולהתגורר ביחד עם אשתו וילדיו, על-מנת לבחון לעומק את יחסיו הזוגיים ואת האפשרות לשיקומם.

המתלוננת עצמה תיארה לשירות המבחן רגיעה ביחסים עם הנאשם, ושללה שימוש באלימות מצדו כיום. עם זאת, חשוב לציין כי באותו שלב, שני בני-הזוג חיו בנפרד כחלק מתנאי השחרור המגבילים שהוטלו על הנאשם. בהתאם לכך, המתלוננת ביקשה לאפשר לנאשם לחזור ולהתגורר עמה ועם הילדים, באופן שבין היתר יאפשר להעריך האם הנאשם מסוגל לשנות את דפוסי התנהגותו הבעייתיים. המתלוננת הוסיפה ומסרה כי חשוב לה שהנאשם ימשיך בתהליך הטיפול שנמצא בו.

בסיום התסקיר השלישי, שב שירות המבחן על המלצתו לעונש כפי שפורטה בתסקיר השני.

6. בעקבות התהליך הטיפולי כפי שהשתקף בשלושת התסקירים המתוארים, ביטלתי את הרכקת הנאשם מהמתלוננת, על-מנת לאפשר לבני-הזוג לשוב לחיות יחדיו לפי רצונם המשותף. עוד הוריתי על הגשת תסקיר שיעקוב אחר שלב האיחוד מחדש בין בני-הזוג.

7. **בתסקיר הרביעי והאחרון** מיום 31.8.2015 צוין כי הנאשם המשיך להשתלב בקבוצה טיפולית, ושיתף במסגרתה בעולמו הפנימי ובקשייו. שירות המבחן התרשם כי חלה התרככות בעמדותיו הנוקשות של הנאשם בנושאים שונים הקשורים למרחב הזוגי והמשפחתי. לצד זאת, העריך שירות המבחן כי הנאשם זקוק להמשך התהליך הטיפולי, לצורך המשך למידה של טכניקות להתמודדות עם כעסים. בתסקיר צוין כי ביוני 2015 הנאשם חזר להתגורר בבית המשפחה לאחר הסרת התנאים המגבילים. התסקיר אף התייחס לעמדת המתלוננת לפני שירות המבחן. בהתחשב בכל אלה, שב שירות המבחן על המלצותיו העונשיות כפי שפורטו בתסקיר השני.

8. בחוות-דעת ממונה מיום 31.5.2015 נמצא הנאשם כשיר לביצוע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים לעונש

9. בא-כוח המאשימה, עו"ד ניר בינשטוק, טען כי מתחם הענישה ההולמת בגין האישום הראשון נע מ-6 עד 18 חודשי מאסר בפועל, ואילו המתחם בגין האישום השני נע ממאסר מותנה ועד מאסר קצר בפועל. לטענת בא-כוח המאשימה, בנסיבות העניין, יש לגזור על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל ומאסרים מותנים.

10. בא-כוח הנאשם, עו"ד מחמוד רבאח, טען כי מתחם העונש ההולם מתחיל בעבודות שירות, אולם במקרה זה יש להסתפק בימי המעצר בהם ישב הנאשם בתיק זה, ולחלופין - להטיל עבודות שירות לתקופה קצרה בלבד כפי שהמליץ שירות המבחן.

יוער כי שני הצדדים הפנו בטיעוניהם לאסמכתאות מן הפסיקה.

הנאשם בדבריו לפני הביע חרטה ודיבר על הקשיים שחווה בעקבות מעשיו.

ריבוי עבירות

11. הנאשם הורשע בשתי עבירות: תקיפת בת-זוג הגורמת חבלה של ממש וכן היזק בזדון. שתי העבירות בוצעו כלפי אותה נפגעת עבירה (אשת הנאשם), בביתם של בני-הזוג, ובהפרש של ימים בודדים. בנסיבות אלה, אני סבורה כי יש לראות בשתי העבירות אירוע אחד לצורך קביעתו של מתחם ענישה הולמת.

מתחם העונש ההולם

12. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה.

13. **הערכים החברתיים שנפגעו** בגין העבירות אותן ביצע הנאשם עניינם הגנה על שלמות הגוף מפני פגיעה פיזית, הגנה על תחושת הביטחון האישי ועל שלווה הנפש, וכן הגנה על הקניין הפרטי. הצורך בהגנה על ערכים אלה מקבל משנה תוקף כאשר עבירות האלימות וההיזק בזדון מבוצעות כלפי בת-זוג, באופן החותר תחת תחושת הביטחון הבסיסית שאדם אמור לחוש בקרב בני משפחתו. בתי-המשפט עמדו פעמים רבות בפסיקתם על כך שעבירות אלימות המבוצעות כנגד בנות-זוג בתוך המשפחה הן בעלות חומרה מיוחדת שקיבלה ביטוי, בין היתר, בכך שהמחוקק ראה להכפיל את העונש המרבי שבית-המשפט מוסמך להטיל בגין עבירות אלה. הטעמים לכך הוסברו על-ידי כב' השופטת פרוקצ'יה בזו הלשון:

"מעשי אלימות בתוך המשפחה נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הציפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד הדדי. הפרתה של ציפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת אלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג; באלימות במשפחה, נגישותם של קרובות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא ענין מורכב וקשה, הטעון רגשות חזקים, פחדים ואימה. הבושה, והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפיצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קורבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה".

(ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (11.10.2007)).

בחינת **נסיבות ביצוע העבירות** במקרה דנן מלמדת כי בעקבות ויכוח בין בני-הזוג, הנאשם הכה את אשתו (המתלוננת) בראשה, משך בשערה, הפיל אותה ארצה, החל להטיח את ראשה ברצפה וגרם לה חתך בראש באורך של 1 ס"מ. מספר ימים קודם לכן, כאשר המתלוננת ברחה מפני הנאשם ונעלה עצמה בחדר של הבית, שבר הנאשם את

דלת החדר וכנס לתוכו. מדובר בהתנהגות בריונית שכללה אלימות בוטה, שלוחת רסן ומטילת אימה, תוך גרימת חבלה של ממש בראשה של המתלוננת. בנסיבות אלה, **עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים היא מהותית**. לצד זאת, אציין כי לא נטען בעובדות כתב-האישום המתוקן כי המתלוננת נזקקה לטיפול רפואי כלשהוא בגין החתך שהנאשם גרם בראשה באישום הראשון. כמו כן, לא נטען כי הנאשם הפעיל אלימות כלפי גופה של המתלוננת באישום השני.

בחינת **הענישה הנוהגת** מעלה כי בגין עבירות של אלימות במשפחה ניתן למצוא מנעד רחב של עונשים: מענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל במקרים הקלים בנסיבותיהם; דרך עונשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; ועד עונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריא לתקופות משמעותיות. במקרה דנן, עסקינן בעבירה של תקיפת בת-זוג הגורמת חבלה של ממש, שהעונש המרבי הקבוע לצדה בחוק הוא שש שנות מאסר והיא נושאת עמה כיעור וחומרה משמעותיים. בהתאם לכך, הענישה הנוהגת מבוססת ככלל על עונשי מאסר בפועל. אשר לעבירה של היזק בזדון, הענישה הנוהגת נעה מעונשי מאסר על-תנאי, דרך ענישה מוחשית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל (כגון קנס ו/או של"צ), וכלה בעבודות שירות לתקופה קצרה.

14. בהתחשב בערכים שנפגעו; בעוצמת הפגיעה בערכים אלה; בנסיבות ביצוע העבירות; במדיניות הענישה הנוהגת; וכן בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם** לשתי העבירות בגין הורשע הנאשם, **נע ממספר בודד של חודשי מאסר בפועל** (אשר במקרים מתאימים יכול וירוצו בעבודות שירות לתקופה המקסימאלית האפשרית לפי חוק או קרוב לכך) **ועד 25 חודשי מאסר בפועל**.

העונש המתאים ושאלת החריגה לקולא מהמתחם

15. לצורך גזירת העונש המתאים, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות כאמור בסעיף 40א לחוק העונשין:

16. **לחומרה**, יש להתחשב בכיעורן של העבירות ונסיבות ביצוען, ובצורך להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנותן. אוסיף כי לחובת הנאשם עומדים מאפייני אישיותו והקשיים הכרוכים בכך, כפי שפורט בתסקיר הראשון של שירות המבחן (ראו: פסקה 3 לעיל).

17. **לקולא**, עומדים לזכות הנאשם השיקולים הבאים: ראשית, הנאשם הודה במעשים ונטל אחריות בגינם, ובכך חסך מהמתלוננת את הצורך להעיד בבית-המשפט. לכך חשיבות ממשית בעיניי. שנית, הנאשם חסר עבר פלילי, וזו היא לו הסתבכותו הראשונה בפלילים. שלישית, הנאשם שהה במעצר ממש במשך מספר שבועות. לאחר מכן, שוחרר למעצר בית מלא בתנאי איזוק אלקטרוני ובהרחקה מאשתו ומילדיו (לשם כך, שכר הנאשם בשעתו דירה באבו-גוש, בריחוק מהמתלוננת המתגוררת בירושלים). בהמשך, התאפשר לנאשם לצאת לעבודה, אך זאת תחת איזוק אלקטרוני (נפתחו חלונות מתאימים לצורך כך). רק כעבור חודשים ארוכים, איפשר בית-המשפט לנאשם לשכור דירה בירושלים (במקום הדירה ששכר באבו-גוש), תוך שההרחקה מן המתלוננת נותרה אותו שלב בעינה. כל אותה עת, שמר הנאשם על תנאי השחרור המגבילים ולא הפר את צווי בית-המשפט. הדבר מצביע על כיבוד צווים שיפוטיים ועל כך שהנאשם הפנים את חומרת מצבו. אוסיף כי הנאשם לא עבד במשך מספר חודשים עקב שהותו במעצר ממש ולאחר מכן במעצר

בית מלא. זאת ועוד; על-מנת להציע חלופת מעצר הולמת, מימן הנאשם שכירות של דירה נפרדת מזו בה מתגוררים אשתו וילדיו. כל אלה יצרו, ללא ספק, נטל כלכלי משמעותי עבור הנאשם, תוך פגיעה בחירותו וביכולתו לפרנס את משפחתו ואת ילדיו.

18. המשקל המצטבר של מכלול השיקולים לקולא כפי שפורטו עד כה, יכול היה לצדד בהטלת עונש ברף הנמוך של מתחם הענישה ההולמת שנקבע לעיל (קרי- עבודות שירות לתקופה המקסימאלית האפשרית לפי חוק או קרוב לכך). יחד עם זאת, אני סבורה כי במקרה דנן יש מקום ליתן משקל מהותי גם לתהליך הטיפול-השיקומי אותו עבר הנאשם.

בית-משפט זה עקב אחר התקדמות הנאשם בתהליך הטיפול במשך כשנה. כפי שעולה מהתסקיר הראשון שהוגש לבית-המשפט, נקודת המוצא ממנה החל הנאשם את ההליך הפלילי עוררה בעייתיות, נוכח הילדות שחווה הנאשם בעצמו, נוכח מאפייני האישיות שפורטו בתסקיר, ונוכח הקושי של הנאשם בבחינה עצמית. אף-על-פי-כן, הנאשם גילה נכונות להשתלב בתהליך טיפולי, והוא אמנם שיתף פעולה עם גורמי הטיפול והתמיד בו. מהתסקירים המאוחרים יותר עלה כי הנאשם ערך חשבון נפש וכי הוא מגלה כיום תובנה כי התנהג בכוחניות ובשתלטנות ביחסיו עם אשתו. הנאשם אף הסיר את התנגדותו לכך שאשתו תצא לעבוד מחוץ לבית. שלב האיחוד מחדש בין בני-הזוג עבר בהצלחה, ללא שימוש באלימות פיזית, אף כי קיימים עדיין היבטים המצדיקים את המשך התהליך הטיפולי. כמובן שבית-המשפט אינו יכול לנבא את העתיד. עם זאת, על-בסיס הדרך הטיפולית-שיקומית בה צעד הנאשם בהצלחה בהליך זה, ניתן לדעתי לומר כי קיים סיכוי ממשי לשיקום כאמור בסעיף 40 לחוק העונשין. בהתחשב בכך, אני סבורה כי יש מקום לחריגה לקולא ממתחם הענישה ההולמת.

ודוק, נוכח חומרת העבירות ונסיבות ביצוען וכן נוכח הצורך להרתיע מפני הישנותן, אינני סבורה כי ניתן לוותר על רכיב של מאסר בפועל, ולו לריצוי בדרך של עבודות שירות. כפי שצוין בע"פ 792/10 מדינת ישראל נ' פלוני (14.2.2011) מפי כב' השופט ג'ובראן: "...לא די ברטוריקה מרתיעה המוקיעה את עבירות האלימות במשפחה, ויש לגבות את האמירות החשובות שבפסקי הדין בענישה הולמת". עם זאת, החריגה מן המתחם ראוי שתקבל ביטוי במשך עבודות השירות שאגזור על הנאשם לצד מאסר מותנה וצו מבחן. זאת, על-מנת לעודד את הנאשם להתמיד במסלול הטיפול ובדרך השיקומית בה הוא צועד למענו ולמען משפחתו, כפי שהמליץ שירות המבחן. הובהר לנאשם כי אם יפר את המבחן ובכך יפר את המטרה השיקומית אשר לשמה חרג בית-המשפט ממתחם העונש ההולם והקל בעונשו, ניתן יהיה לשוב ולגזור את העונש בשים לב, בין היתר, למתחם הענישה ההולמת כפי שנקבע לעיל.

סוף דבר

19. אשר על כן, ונוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. חודשיים (2 חודשים) מאסר בפועל, אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 11.11.2015 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד

כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, מוזהר הנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. הנאשם יהיה נתון לפיקוח קצין מבחן למשך שנה מהיום, וישתתף בכל תכנית טיפולית שיציע שירות המבחן וזאת כחלק מתנאי המבחן.

הנאשם מוזהר שוב כי אם יפר את תנאי המבחן, תימסר הודעה על כך לבית-המשפט, אשר מוסמך לקיים דיון מחודש בגזר-הדין.

ג. מאסר על-תנאי של שלושה חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יבצע עבירת אלימות מסוג עוון, או היזק בזדון.

ד. מאסר על-תנאי של שישה חודשים למשך שלוש שנים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יבצע עבירת אלימות שהיא פשע.

המזכירות תמציא העתק גזר הדין לשירות המבחן למבוגרים ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתנה היום, ד' תשרי תשע"ו, 17 ספטמבר 2015, במעמד הצדדים.